

The Project Gutenberg eBook of Amerikassa: Pila yhdessä näytöksessä, by Aira

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Amerikassa: Pila yhdessä näytöksessä

Author: Aira

Release date: March 20, 2016 [EBook #51507]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK AMERIKASSA: PILA YHDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

AMERIIKASSA

Pila yhdessä näytöksessä

Kirj.

AIRA

Suomalainen alkuteos

Haminassa, Alfred Lagerbom'in kustantama, 1899.

HENKILÖT:

Mr HARRY WATSON.

Miss HELNY PALMER, lakitieteen professori, pormestari.
Mrs BEATRIX LACK, Harryn kolmas, laillisesti eroitettu vaimo.
Isäntä ISAKSSON, maanviljelijä Suomesta.
VIRGINIA STAAR, leipurin vaimo.
Leipurimestari YRJÖ TAIKINAINEN, Limpun kaupungista.
Naispastori.
Konduktööri, (nainen eli mies).
Kisälli.
Tukkukauppias WILLIAMS.

(Tapahtuma Ameriikassa, rautatien vaunussa.)

Ensimmäinen kohta.

HARRY (istuu rautatievaunussa hienosti puettuna, kultasankaset rillit nenällä, katsellen kenkiensä kärkiä, haukottelee ja hyräilee laulutapaan moneen kertaan):

Itse leivon liebuskaa,
Kun ei oo mulla maaduskaa (ja sitten)

Kaikista kauhein oli Beatrix häijy;
Sieluani, ruumistani piinasi ja väijyi
Suloutta naisen etsin nyt pian,
Unhotan Beatrixen luonnon ja vian.

HELNY (tulee oikealta, kaunis ja hieno, kädessä kukkavihko ja päivänvarjo, kaulassa matkalaukku. Istuu kolmannelle penkille, selkä Harryn päin).

HARRY (katselee tulijaa, joka kokonaan lumoo hänet. Hetken hiljaisuus. Sitten nousee hän ja kävelee hetkisen edestakaisin ja istuu vastapäätä Helnyä, yksi tahti pari penkkiä välillä).

HELNY (ottaa laukustaan korukansilla varustetun kirjan, joka laukkaa lukitessa putoaa hänen polviltaan lattialle).

HARRY (nostaa kirjan lattialta ja tavattoman kohteliaasti kumartaen tarjoo sen Helnylle lausuen):
Suvaitsetteko apuani?

HELNY. Kiitollisuudella, arvoisa herra (ottaa).

HARRY. Mistä kertoelee tuo kirja? (seisoo Helnyn edessä, nyt ei heillä ole penkkiä välillään).

HELNY. Amerikan vapauden sankareista (näyttää kuvan kirjan kannella).
Tunnetteko kenen kuva kaunistaa tätä? Katsokaa maamme suurimman pojan
Abraham Lincoln'in. Ihailen häntä, ylistän häntä, näen hänessä
ainoastaan suuruutta, ylevyyttä, enkä mitään huonoa ja halpamaista.

HARRY. Hän on vuodattanut paljon verta (istuu Helnyn viereen).

HELNY. Mutta miljoonain ihmislasten onni siunaa häntä ja hän on lähes koko ihmiskunnan lempimä,
sillä orjuuden ies, tuo ihmiskunnan rasittavin kahle, on poistettu, katkaistu hänen vaikutuksestaan
täällä Ameriikassa. Ah, hän kultaisen vapauden jalo sankari!

(Kello soi juna lähtee.)

KONDUKTÖÖRI (tulee vaunuun, Helny osoittaa pilettingsä, kond. leikkaa siihen reijän ja antaa piljetin
takaisin Helnylle ja poistuu).

HARRY. Ylevä neiti, en rakasta vapautta, tuskin soisin sellaista sanaa löytyvänkään sanarikkaassa
kielessämme.

HELNY (ihmeissään). Ette rakasta vapautta, Amerikan vapaassa maassa?
Oletteko Ameriikan kansalainen?

HARRY. Ameriikan aurinko on minulle ensimmäiset valon säteet näyttänyt.

HELNY. Voi että armas isänmaamme tuollaisia kasvattaa!

HARRY. Hyvä neiti! Te jumaloitte vapautta.

HELVY. *The americans never, never, never will be slaves!* (lue: ti ämerikäns never, never, never vill bi slävs). [Ameriikkalaiset eivät koskaan, koskaan, koskaan tahdo joutua orjiksi.]

HARRY. Rakastan orjuutta, neitiseni!

HELVY (innolla). Kuinka voitte rakastaa orjuutta, ihmiskunnan sorretuinta kohtaloa?

HARRY. Armas neiti! Sydämeni syvyydestä, koko sielustani janoan orjuutta. Sä hellä lemmen jumalatar, suo minun tänä kirkkaana päivänä tulla vangituksi.

Vankeus, orjuus, kahleet hyvät
Kuolohon saakka, kestävät pyhät.

HELVY (itseksensä). Uh pelkään häntä! Hänellä on varmaan joku painava suru tunnollaan, siksi rakastaa hän sellaista, jota järki, ihmisyyys ja sääli kammoo. Jospa voisin poloista lohduttaa, erehtyneen palauttaa oikealle tielle. (Kovaa.) Olette kovin onneton, onnettomin, mitä tunnen! Oletteko joutunut haaksirikkoon? Onko parhaat toiveenne ja rientonne turhiksi rauvenneet? Lievittääkö huolienne haikeutta, surujenne tuskia kaikella hyvällä ja ylevällä, mutta älkää orjuudella! Haluaisitteko tulla Afrikan neekerikuninkaiden alamaiseksi? Tahtoisitteko tulla myydyksi muutamasta dollarista, vaihdetuksi johonkin orjaan, taikkapa vielä eläimeen, esim. kauniiseen koiraan tahi muuhun sellaiseen?

HARRY. Ei vähintäkään aavistusta ole teillä suruistani! (Erikseen.)
Sinä teeskentelevä tai kokematon hento ruusu.

HELVY. Kuinka niin arvelette? (haistelee ruusua). Ymmärränhän puheenne täydellisesti.

HARRY. Ette suinkaan; lempeä sielu! — Orja sanan oikeassa merkityksessä orja haluaisin olla — vanki vangittu kultakahlehillä, oi jospa te, ihanin ruusu ihanimmasta kukkatarhasta, olisitte vangitsijani! Miksi nimittäisitte tuollaista orjaa? Lemmen orjaksi, sydämen vangiksi sellaista nimitetään.— Sulo neiti! Rakastan teitä, ottaisin aviopuolisokseni!

HELVY. Ai, sellaiseksiko? En tiedä, tuskin olen ajatellut sellaista (erikseen). Mitenhän James. Jollei James? (katsahtaa Harryyn. Kovaa.) Oi olette niin herttainen, parempi kuin kukaan muu mies! Miten suloinen tunne valtaa minut. Tuo outo mies tuossa penkillä on totisesti parempi kuin äitini. Mitäs äiti kulta aattelisi, ainoa lempeni esine!

HARRY. Ei sovi muistella äitiä nyt.

HELVY. Ah miten suuremmoista! Rakkauteni kohdistuu kerrankin mieheen.
— Lemmentunne valtaa minut nyt.

HARRY (hurskaasti). Niin mennä avioliittoon on naisen pyhin velvollisuus sanoo suuri oppi-isämme, uskonnon sankari.

HELVY. Niin, niin totta minunkin kerran täytyy rakastua mieheen, sillä pyhä kirja sanoo: Ei ole ihmisen hyvä yksin olla j.n.e. Ei olekaan, kyllä pitää minunkin ottaa puoliso.

HARRY. Oi te herttaisain olento! Puhelette sielullenne iloksi, sydämelleni riemuksi (itseksensä): Noin puhelee todellinen nainen, joka ei ole emanssipatsioonin tyhmyyksillä villitty.

HELVY. Mutta mies on vaimon pää ja vaimon pitää olla miehelleen alamainen on hengen määräys... Tuo kuuluu vähän kangertavalta... ikäänkuin vapauteni olisi vaarassa.

HARRY. *Never mind!* (Lue never meind!) Se on rauhoittavaa, saatte huolettomat päivät... elämän vastaiset puolet kuuluvat pään tehtäviin...

HELVY. Pään tehtäviin! Päätön saa elämän myötäjäiset puolet... Mutta tuo ei saa tehdä haittaa... Tahdon olla päällä varustettu nainen. Helny Palmer arvelee voivansa käyttää omaakin päätään...

HARRY. Neiti Palmer! Te ihana Helny! Olette viisas, olette järkevä! Mikä vahinko, jos älynne, taitonne ja hienot kasvatuksenne hedelmät tulisivat tukahdutetuiksi, toisen vallan alaisiksi! Ja niin valitettavasti käypi usein avioliitossa, kun mies sattuu olemaan tyhmä ja paha... Eipä ihme jos teidänlainen henkilö, mieltii ja ajattelee eikä silmät ummessa heittäydy avioliiton ansaan...

HELVY. Ette sanoistani loukkaantunut, älysitte tarkoitukseni ja tuo ilahuttaa minua...

HARRY (innokkaasti). Vakuutan, että jos tulette omakseni, niin tahtonne tapahtukoon myötä ja vastoin käymisissä aina ja alati.

HELNY. Ei teidän, eikä minun tahtoni saa olla vallitsevana, vaan tasavallan me perustamme. Miten pyhät ja salaperäiset ensilemmen säteet todellakin ovat!... Oi sinä rakkahin, olen orjasi, tahdon vangita ja tulla vangituksi (ojentaa Harrylle kätensä, johon tämä tarttuu ja suutelee sitä). Yksi pyyntö vielä. Sano minulle, sieluni ihanne, monenhenki kerran heittäytyt vangiksi tänä kirkkaana Herran päivänä?

HARRY. Oi sinä hempeä tenhotar lemmen taivahasta! Läheneisikö mikään saastainen vangittu olento himmentämään hurskautesi pyhiä, puhtaita aatteita. Tarvitsisiko viattoman uskonnollisen mielesi saastaista ilmaa hengittää. Ei, enkelini, ensikerran Amorin nuoli pisti sydämeeni tässä ahtaassa vaunussa.

HELNY. Todista näkymättömän korkeuden ja minun kuullen rakkautesi olevan pyhän ja puhtaan kuin Afroditen kultakutrinen hiuskiehkura.

HARRY. Näkymättömän korkeuden ja sinun kuullessasi vannon, etten rakkautta tuntenut (hämillään) tuskin tuntenut ennenkuin sulosilmäyksen sinulta sain... Ensi lemmen säkeneet nyt säihkyvät Harry Watsonin sydänahjossa...

HELNY. Nytkö toteutuu ihanimmat unelmani?

HARRY. Jos minua epäilet, taikka jos olen väärin vannonut, niin kukistettuna, onnettomana poistukoon olemukseni ennen ilta-ehtoo auringon sammumista tästä matalasta majasta... Täällä on hyvin lämmin! (ottaa pois hattunsa).

HELNY. Oi Harry kulta! Juuri sinun laistasi halajan... Oi meitä onnellisia riemun lapsia! (Helny ojentaa kätensä Harrylle.)

HARRY (suutelee kättä, kyyristyy, peruuki putoaa päästä, hän sieppaa sen ja pistää päähänsä hyvin hämillään.)

HELNY. Paljas pääkö sinulla onkin? Peruukiako sinä käytätkin?

HARRY. Kuumetauti vei hiukseni, mutta ei se mitää tee, kyllä ne pian kasvavat. Rakas Helny, tulevan vankeuteni pantiksi suothan hellimmän suuteloistasi?

HELNY. Ei, armahani, vielä on aikaa. Kun pyhän solmun olemme sitoneet ja kuoloon asti yhdistetyt... silloin saat. Odota kiltisti!

KONDUKTÖÖRI (tulee). Avaruus 15 minuutin kuluttua. (Poistuu).

HARRY. Avaruuden kultasepät ovat mainiot. Mennäänkö ostamaan kultakahleet, Helny tuletko kanssani?

HELNY. En voi seurata sinua, lääkäri veti äskettäin hampaan suustani ja käski senvuoksi tänään välttämään mikäli mahdollista ulkoilmaa.

HARRY. Noudanko ne yksin? Saanko luvan (ottaa paperilla Helnyn sormesta mitan, suutelee sormea ja osoittaa paperin Helnylle). Helny! Mitä kirjoitat tuohon?

HELNY. Annan piirtää sanat: "Pidän lupaukseni", mutta mitä sinä kultaseni, omaasi piirrät?

HARRY. Ensimmäinen ja viimeinen (lähtee. Suutelee Helnyn kättä. Ovessa tulee vastaan Beatrix, kasvot huntuun kätkevänä. Tuntee Harryn entiseksi mieheksensä).

Toinen kotitauk.

HELNY (yksikseen). James, James, mitähän James sanoo? Jos olisinkin häntä rakastanut? Hän oli aina minusta niin hyvä. Pois kaikki arvelut, ei sovi enää... Harry tuo kohta sormukset, niin hän tuopi ne...

BEATRIX (istuutuu seinän viereen oikealle, kasvot Helnyyn päin, penkkipari heidän välillään, hattukori kädessä. Huokailee). Hohhoi, Harry rakkahimani, kuinka sinusta vielä pidän, voi, voi, vaikka olit niin armoton ja sydämetön... Et nyt enään tuntenut omaa Beatrixeasi... Ah sydämeni pakahtunee! (nousee, katsoo akkunasta). Jos hänen vielä näkisin!

HELNY. Miestäkö, jonka ovessa kohtasitte, rakastatte?

BEATRIX. Niin, nimeni on Beatrix Lack. Kenen kanssa on minulla kunnia puhua?

HELVY. Neiti Palmerin, Philadelphian pormestarin kanssa. Miksi rakastatte tuota miestä?

BEATRIX. Hänen kanssaan olin avioliitossa puoli vuotta ja nyt jo laillisesti erillään neljättä kuukautta ja vieläkin häntä ikävöiden muistelen.

HELVY. Miksi erositte?

BEATRIX. Voi, armas neiti! Ette voi uskoa, hän oli armoton ja kova minulle, vaikka toiselle rouvalleen oli ollut suloinen ja lempeä, vaan rouva ei ollut voinut häntä kärsiä, vaan erosi, ja hylkäsi hänet. (Huoaten.) Minä olin kolmas järjestyksessä.

HELVY. Kolmas järjestyksessä. Nyt hän tulee takaisin. Mrs (lue: missis) Lack, pitäkää huntunne kasvoillanne ja luvatkaa olla hiljaa, siksi kun teitä puhuttelen.

BEATRIX. Saatte luottaa!

HELVY. Onko hän ennen peruukia käyttänyt?

BEATRIX. Kaljupäähän hän aina on ollut ja kaljupäänä hän on syntynytkin.

HARRY (tulee junaan ja vihellys kuuluu). Nyt Helny minun lemmityiseni! Kas näitä ikuisia yhdyssiteitä! Anna kultani sormesi, tässä on omani.

HELVY. Ei... Sormusta en ota, enkä suostu mihinkään pyyntöosi, ollaan yhtä vieraat kun ennenkin, (Erikseen.) James, James, lapsuuden toveri! Sinua olen taitanutkin rakastaa kauvan vaikka nyt tunnen sen vasta...

HARRY. Totta kai! Herran nimessä mikä päähäsi pisti... mistä tuo muutos? Voi minua poloista... Voi sydänparkaani, minkä kolahduksen sait... Helny rakas, eihän toki, tahdotko peljästytää minua? Helny voitko hyljätä minut, voitko antaa rukkaset... Kurja mies, olenko saanut rukkaset? Miesten kauhut, joista ei puheltavan suvaittaisi (kavahtaa ylös seisolle ja painaen päänsä akkunaan, on ikäänkuin tainnoksissa).

HELVY (ottaa penkiltä rukkaset, pistää ne neulalla Harryn takkiin kiinni hartioiden kohdalle).

HARRY (lähtee kävelemään edestakaisin). Ah, voi, niinkuin veitsellä olisit leikannut haavan sydämeeni... niin, niin, haavan haavan viereen. Vielä entisetkin verta vuotavat... murhaava palo riehuu rinnassani. Vettä, vettä, vesipisara virkistäisi sisälmyksiäni (menee toiseen vaunuun vettä juomaan).

HELVY. Mrs (lue: missis) Lack, olkaa hiljaa.

KONDUKTÖÖRI (tulee). Surulan asema, 10 minuuttia! (Poistuu.)

HARRY (tulee takaisin.)

HELVY. Löysittekö vettä?

HARRY. Löysin, haluatko? (juoksee vettä noutamaan).

KONDUKTÖÖRI (tulee vastakkaisesta ovesta ja nähtyään rukkasiensa vilahduksen Harryn selästä, rientää perässä ja huutaa): Rukkaset, rukkaset tänne! (nappaa Harryn käsivarresta kiinni ja kulettaa hänet takaisin Helny luokse). Rukkaset pois sanon minä, vai te olette rukkaset varastanut...

HARRY. Ei hyvä konduktööri, minä olen ne saanut.

Kolmas kohtaus.

PASTORI (tulee rippilaukku kaulassa, jossa myös on lääkettä ja sairaan koetuspilli, istuu seinän viereen. Helnylle.) Täällä on sangen mukavaa ja tyhjät paikat, tuolla oli oikein tungos ja tukehduttava ilma.

KONDUKTÖÖRI. Pois rukkaset ja pian, minulla ei ole aikaa tinkiä.

HARRY. Eihän minulla ole rukkasia, aineellisia rukkasia!... Ei niitä voi antaa. Se on kuvaannollista puhetta, (erikseen) senkin tollukka.

KONDUKTÖÖRI. Mutta jos ne kerran on voinut ottaa, va-va-varastaa sanon minä, niin ne saattaa antaakin. Rukkaset tänne ja joutuin!

HARRY. Rukkaisleima on kai poskiinikin painunut, ja siksi kai kaikki pyrskähitivät nauruun toisessa vaunussa juomassa käydessäni. Voi kohtaloani, voi viheliäisyyttäni.

KONDUKTÖÖRI. Eihän sinulla naamassasi mitään rukkasia roiku. Selässäsi ne ovat.

HARRY. Niin painavat selkääni ja joka paikkaani... Hoh, hoi! minä vajaan maan alle.

KONDUKTÖÖRI. Vajoot sinä suon alle tällaisen asian tähden. Rukkaset pois sanon minä, tuolla ne roikkuvat kun hirtettävät.

HARRY. Arvoisa konduktööri, malttakaa kun selitän, tyyntykää hiukan. Ei minulla, niinkuin jo sanoin, mitään sellaisia rukkasia ole, jotka voipi antaa, mutta minä näette rakastuin tuohon neitiin ja sain rukkaset.

KONDUKTÖÖRI. Niinpä, niin rukkaset pois, sinä pahuksen konna.

HARRY (itseksensä). Tuo lemmon syötävä ei totisesti ole koskaan rakastanut. (Kovaa). Kun ei hän ottanut minua, ymmärretään sillä tietysti, että minä sain häneltä rukkaset.

KONDUKTÖÖRI. Senkin veijari, kun hän ei ottanut sinua... tuhuutta, mitä se minuun kuuluu! Niin, ne suutarin rukkaset, tässä on (näyttää paperin) suutarin sähkösanoma Laviuden asemalta.

HARRY. Sinä pöllöpää! Onko minulla suutarin rukkaset, etkö ymmärtänyt selitystäni, minäkö varastanut? Voitko todistaa?

KONDUKTÖÖRI. No sinullahan ovat selässäsi roikkumassa suutarin rukkaset ja jos et nyt anna niitä niin kutsun poliisin, (pyörähyttää käsipuolesta Harryn ympäri ja ottaa rukkaset) selässäsi nämä ovat köröttäneet. Kas tässä ovat rukkaset ja Pekka-suutarin nimileimalla vielä varustetut.

HARRY. Voi julmuutta, kuka on ne selkääni pannut?... Varmaankin suutarin tolvana, mikä äsken istua nujotti tuossa?!

HELVY. Mrs Beatrix Lack, mennään juomaan.

BEATRIX (ottaa hunnun pois). En tule.

HELVY (menee yksin.)

HARRY. The divil wit her! (lue: ti divil vit här) [kirous] Beatrix! Sinä pahuksen sisar puoli saakurin sukulainen,... mikä kuletti sinun tänne? En olisi aavistanut että se olet sinä, sinä rietas henki naisen haamussa'... Astuit ovessa minua vastaan, siksi sydämeni sytkähti ja koko olemukseni jytkähti tuntemattomasta syystä, kun sinä riiviö kohtasit minut ja peljättävä aavistus jostakin pahasta valui läpi ruumiini... Sinun tähtesi rukkaset sain... sinun juoniasi ja kujeitasi oli solmia rukkaset selkääni, häväistä minua, vaan nyt saatkin aika löylytyksen selkääsi. (Kiskasee rukkaset konduktööriltä ja lyöpi niillä Beatricea aikalaila.)

BEATRIX (huutaa, valittaa, voiikka ja itkee kuin hengen hädässä ja tuskissaan purasee Harryn sormeen, josta veri virtaa). En ole pannut rukkasia selkääsi, saat sen uskoa!

HARRY. Vai et ole pannut! Puretko sinä vielä? Voi sinä peijakas. (Lakkaa lyömästä.) Voi, voi kun puri sormeeni... poikki on sormi. (Lyö rukkasilta vielä Beatricea). Sinä synnin kyörä, tämä on oleva viimeinen kujeesi...

KONDUKTÖÖRI. Valtion viranhoitajana on minun huolenani valvoa, että matkustajat kaikin puolin osoittavat säädylisyyttä ja ovat hiljaa, mutta nyt te olette tappelunkahakassa häirinneet toisten matkustavaisten rauhaa, sekä rikkoneet voimassa olevia asetuksia. Sentähden kysyn teiltä virkani puolesta: mitä tämä nyt merkitsee?

BEATRIX. Tuo minun mieheni löi minua, niin että olen melkein raajarikko. (Voiikka ja valittaa).

HARRY. Vai sinun miehesi!

BEATRIX. Suo anteeksi, minun entinen mieheni, hänen kanssaan olin kuusi kuukautta avioliitossa ja nyt jo neljättä kuukautta olemme olleet laillisesti erillään.

KONDUKTÖÖRI. Neljättä kuukautta erillään! No yhdessähan te vieläkin kuljette? Vaikka olettekin laillisesti erillään, niin kumminkin tappelette junassa?

BEATRIX. Emme elele yhdessä, vaan sattumuksesta täällä kohtasimme toisemme.

KONDUKTÖÖRI (arvokkaasti ja komealla äänellä). Mistä syystä te löitte häntä?

HARRY. Etkö kuullut, hän solmi rukkaset selkääni ja saattoi minut siten kaikkien nauruksi, sitten puri hän sormeeni, katsokaas tätä! (näyttää verisen sormensa).

KONDUKTÖÖRI (arvokkaasti ry'ästen). Jaa, tämä asia on ikävää laatua, ikävää laatua sanon minä, varsinkin junassa. Mutta koska rouva on purrut sormen noin pahaksi ja herra runnellut rouvan miltei raajarikoksi, niin tämän maan perustuslain sadannen yhdeksänkymmenen kahdeksannen pykälän mukaan, kipurahat menevät tasan, kulungit vastakkain ja vaivain palkkio kuitataan ilman mitään. Jos ette ole tyytyväiset päätökseen niin alistakaa korkeampiin oikeuksiin.

BEATRIX. Minä olen.

HARRY. Minä alistan sen tuonne penkin alle

KONDUKTÖÖRI. Matkamiehiä tekin olette! (poistuu).

HELVY (tulee juomasta ja istuu paikalleen).

HARRY (Beatrixelle). Vieläkö tekee mielesi rukkasia selkääni ripustamaan, sinä synnin haamu.

BEATRIX (itkee ja valittaa eikä puhele mitään).

HELVY. Minä rukkaset pistin selkääne vain hovin vuoksi.

HARRY. Voi sinua kullalla silattu... kovin oletkin roskainen sisältä. (Raivostuen.) Sisälmykseni roihuavat tulisessa liekissä... Ensimmäiseen koskeen heittäydyn niitä jäähdyttämään! Oi suuri Niagara, joudu lähemmäs minua... Kamala naissuku! (Poistuu).

BEATRIX (ilkeästi). Terveisiä neljännelle rouvallesi (voihkaa) kuolen nyt, kuolen!

HELVY. Olen tohtori myös, saanko luvan kuulostaa, jos olette vaarallisesti kipeä?

BEATRIX. Jos olisitte niin hyvä!

HELVY (ottaa pillinsä, kuuntelee kaulasta, sydäimestä ja rinnasta ja lausuu): Ei tämä tauti tuota kuolemaa, olkaa vaan hiljaa. (Kaataa pullosta punaista nestettä teelusikkaan ja antaa sen potilaalle ja pistää lääkkeen sitten takaisin). Ottakaa tätä, tämä vahvistaa ja rauhoittaa. Olkaa pitkällänne.

BEATRIX. Oih, voi kylkeäni ja rintaani pistää. Tule, kuolo, korjaa minut parhaaseen talteen.

HELVY. Haluttaisiko kuulla lohdutuksen sanoja hengennaiselta, sanan palvelijalta?

BEATRIX. Niin, pappia, pappia minä halajan sydämestäni.

HELVY. Pastori tulkaa, lohduttakaa häntä.

PASTORI. Oletteko todellakin halainnut kuulla lohdutuksen sanoja minulta?

BEATRIX. Olen.

PASTORI. Oletteko sairas?

BEATRIX. Olen, olen!

PASTORI (tulee ja istuu Beatrixen viereen). Haluatteko ainoastaan ruumiillisen sairauden tähden puhutella minua, vai tunnetteko piston sielussannekin?

BEATRIX. Ei sieluni pistä, vaan selkääni ja rintaani pistää.

PASTORI. Etekö todella tunne tuskaa sielussanne — pistoa omassa tunnossanne? Ovatko nuo elämän vaiheet päässeet puhelemaan omalletunnollenne? Onko se hereillä, tahi paatunut, kova kuin kallio, taikka nukkuuko se vielä?

BEATRIX. Se nukkuu vielä.

PASTORI. Etekö siis tahdo tietää pyhyiden suurista ihmeasioista... Vai tahdotteko että puhelen omalle tunnollenne?

BEATRIX. Ei... ei millään muotoa... olen kiintynyt kerrassaan maailmaan... tuohon yhteen mieheen, kun mieleni puhdistuu, sydämeni uudistuu, sitten vasta haluan kuulla sellaisista oloista... Mutta neuvokaa, hyvä pastori, kuinka tällaista koetusta tulee kärsiä ja kantaa.

PASTORI. Tämän ajan vaivat ja kärsimykset ovat arvottomia, hetken kestäviä. Unhottakaa ne! Olette

vielä nuori ja kaunis, niin maksaneeko yhtä miestä murehtia ja kulkea kyyneleitä vuodattaan hunnutettuna.

BEATRIX (kapsahtaa ylös). Siunattu pastori, nyt ymmärsitte, tuo oli oikea lohdutus minun tilassani olevalle. Tähtäsitte sydämeeni... Olin suruissani, nyt se menköön! En olleskaan ole enään sairas. Huntu pois... mikä ruma hattu (ottaa peilin hattukorista, peilailee ja sievisteleiksen, panee kauniimman hatun päähänsä.) Aijon esiintyä näyttämöllä, mutta en huntuun käärittynä. Olen vielä liian nuori ja kaunis... Saatte nähdä, että jollen ennen tämän viikon loppua ole jonkun miehen aviosiippa, sydän käpynen, niin ei nimeni ole Beatrix Lack, kyllä aina miehiä saa, kun vaan ei suremaan rupea ja yhtä miestä varsinkin tuollaista ei ansaitse surra. Mitä joskin jäisin Rauhalan asemalle, voisin jo tänään päästä avioliittoon. En sentään jää... Kyllä niitä on Onnelassakin Aadamin poikia.

KONDUKTÖÖRI (tulee). Rauhalan asema, 5 minuuttia. Onko Rauhalaan meneviä? (Poistuu.)

PASTORI (menee).

HELNY. Rippilaukkunne, arvoisa pastori.

PASTORI. En jääkään vielä Rauhalaan, vaan menen vain sitä katsomaan.

Neljäs kohtaous.

KAUPPIAS (tulee, istuutuu Helnyn viereen, silmäilee häntä hetkisen merkityksellä. Kello soi kolmannen kerran).

PASTORI (tulee ja istuutuu Helnyn viereen).

BEATRIX (kiemailee kauppiaalle, kävelee edestakaisin katsellen häntä).

KAUPPIAS. Mihin menette, kunnioitettava neiti?

BEATRIX. Kotiini.

KAUPPIAS. Oletteko näiltä seuduin kotoisin?

BEATRIX. Olen.

KAUPPIAS. Näytätte erittäin sievältä ja lyhytpuheiselta tytöltä. Teistä varmaankin tulisi hyvä emäntä talooni. Rupeatteko vaimokseni?

BEATRIX. Rupean.

KAUPPIAS. Jos nyt kohtaisimme tuomarin naimakontrahdin vahvistajaksi.

BEATRIX (osoittaa Helnyä). Tuossa neiti Palmer Philadelphian pormestari.

KAUPPIAS. Kunnioitettava pormestari, neiti Palmer, olkaa hyvä ja vahvistakaa meille naimakontrahti määräämättömäksi ajaksi.

HELNY. Onko teillä miten suuri omaisuus ja miten siitä olette päättäneet.

KAUPPIAS. Minulla on iso kauppaliike, tehtaita, sahoja, myllyjä y.m., vaan niistä emme ole mitään suostumuksia tehneet, saavat mennä asetusten mukaan?

HELNY. Onko morsiamella suurikin omaisuus.

BEATRIX. Peili kotonani, kureliivi, tämä hattukori ja muutamia vaatekappaleita, ei minulla muuta mainittavaa ole.

KAUPPIAS (ojentaa paperin tuomarille).

BEATRIX (ojentaa myös, kauppias katsahtaa Beatrixen paperiin ja huomaa nimen Beatrix olevan lemmityllänsä).

HELNY (lukee paperit. Kirjoittaa asiat muistikirjaansa ja pistää sen taskuunsa). Julistan teidät naineiksi ja se maksaa 5 dollaria.

KAUPPIAS (maksaa Helnylle 5 dollaria.)

BEATRIX. Mennään ulos kävelemään, kun juna pysähtyy ensimmäiselle asemalle.

KONDUKTÖÖRI (tulee). Riemula, 4 minuuttia (poistuu.)

KAUPPIAS. Mennään vaan. Beatrixko sinun nimesi on?

BEATRIX. Niin.

KAUPPIAS. Minun on Williams. (Menevät tuiki onnellisina).

Viides kohtaous.

KISÄLLI (tulee harmonikka kädessä ja istuu seinän viereen kauppiaan herrasväen paikalle. On hutikassa ja alkaa hyräillä:)

Minun kultani kurttunaama,
Tuolla kaikki nauraa.
Taitaa tulla pantavaksi,
Pajukoukku kaulaan.

(Kauppias ja Beatrix tulevat).

KAUPPIAS (kisällille). Menkää tuonne istumaan ja antakaa meidän istua tähän seinän viereen, sillä tämä on meidän paikkamme! (Istuutuvat ja suutelevat lakkaamatta).

KISÄLLI. *All right!* (lue: ol reit). (Nousee, pui nyrkkiä ja heristää morsiusparille). Sinä vietävän, vietävän (mennessään); nyt ottaa sinun pyövelin beliaali. Sinä ajoit minun ulos valtionrautatieiltä ja jos nyt kutsuisin ruunun poliisin, oikean nimismiehen (istuu toisen seinän viereen ja soittaa harmonikalla ja laulaa:)

Kuuleppas kultani, kun minä laulan,
Kun sinä kuolet, niin minä nauran.

LEIPURI (eväsnyytti kourassa astuu junaan ja istuu kisällin viereen).

LEIPURINVAIMO (paljon nyyttejä ja koria kainalossa, seuraa miestänsä ja istuu tämän viereen).

KISÄLLI. Katsokaas, hyvät ihmiset, noin imelästi ne pussailevat, siksi minut ajettiin pois valtionrautatieiltä, kyllä minä vielä sinulle kanalia näytän...

ISÄNTÄ (astuu vaunuun ja sanoo kovasti:) Hyvää päivää! (ja kättelee sitten jokaista. Pastorille:) Hyvää päivää! Mitä, pappiko te olette?

PASTORI. Pappi.

ISÄNTÄ. Nainen pappina! Mistä te olette?

PASTORI. Euroopasta.

ISÄNTÄ. Täällä on kummallisen kankeita paikannimiä, ei niissä muukalaisen kieli tahdo kääntyä. Ei Suomessa moisia nimiä ole. Missä te pidätte?

PASTORI. Mitä?

ISÄNTÄ. Minä kysyn vaan, missä te pidätte jumalan palveluksia?

PASTORI. Missä vain sattuu.

ISÄNTÄ. Niin sitä minäkin, mutta ettenhän kuitenkaan kirkossa!

PASTORI. Kyllä minä kirkossakin niitä pidän, ja siellä minä pidänkin.

ISÄNTÄ. Mikä teidän nimenne on?

PASTORI. Marry.

ISÄNTÄ. Vai mörri, vai mörri. Kies avita, nainen on ruvennut papiksi, vaikka Raamattu sanoo: "Nainen vaietkoon seurakunnassa." (Menee Helnyn eteen). Hyvää päivää! *How do you do?* (lue: hau du ju duu?) [Kuinka voitte?] Mistä te olette?

HELVNY. Philadelphiasta.

ISÄNTÄ. Vai sieltä asti, sinne on varmaankin pitkä matka, sen jo nimestäkin kuulee. Tatsuunallako tulitte?

HELVNY. Mitä?

ISÄNTÄ. Minä vaan kysyin, tatsuunallako tulitte?

HELVNY. Tatsuunalla.

ISÄNTÄ. Vai tatsuunalla? Kuka te sieltä olette?

HELVNY. Neiti Palmer.

ISÄNTÄ. Vai niin! Mitenkä se nimenne oli, en sitä oikein tarkannut?

HELVNY. Neiti Palmer.

ISÄNTÄ. Vai Palmer. Onko teillä siellä niin kuin sanoakseni, jotakin ammattia eli tehtävää, vai minkä vuoksi sitä pitää noin ahkerasti tatsuunassakin lukea silmät kirjassa aina.

HELVNY. On.

ISÄNTÄ. Oletteko te niinkuin neuvoja, kraatari, opettaja, taikka mitä?

HELVNY, Opettaja minä olen.

ISÄNTÄ. Mitä te opettatte?

HELVNY. Lakitiedettä.

ISÄNTÄ. Vai lakitiedettä. Oikein lakitiedettä nainen opettaa. Minä ihan arvasin että voitte olla opettaja. Missä koulussa opettatte?

HELVNY. Yliopistossa opetan. Olen professori, minulla on myös pormestarin virka.

ISÄNTÄ. Pormestari. Oikeinko tuomioita langettaa akkanen eläjä! Missä asioissa?

HELVNY. Kaikissa asioissa?

ISÄNTÄ. Jottako murhassakin! Jaa, jaa kyllä täällä on akkavalta. Ei siellä Suomessa noin. Kyllä tämä totisesti on se maan kuuluu akkalan valtakunta, sillä miehiä täällä näkee harvemmin, mutta akkoja vilisee kuin kirjavia kissoja. (Menee morsiusparin eteen Beatrixelle): Hyvää päivää. *What is the matter with you?* (lue: vat is ti matter vit juu?) [Kuinka on teidän kanssanne.] Kukas te olette? Kuka olet, vastaahan toki? Mitä siinä virnistelet, etkä vastaa?

KAUPPIAS. Hän ei osaa kieltänne!

ISÄNTÄ. Vähät minä moisesta vääräsuusta. (Kauppiaalle). Mistä te molemmat olette kun noin taajaan nuoleskelette toisianne.

KAUPPIAS. Ei sanota.

ISÄNTÄ. Suu vaan suuta vastaan, outoa naimakansaa, ei siellä, Suomessa, noin julkisesti ilkeäisi. (Leipurille) hyvää päivää, mistä te olette?

LEIPURI. Limpun kaupungista, leipurimestari Yrjö Taikinainen.

ISÄNTÄ. Vai olette leipurimestari. (Pistää kättä kisällille). Mistä te olette.

KISÄLLI. Kursailematta sanoen, olen kisälli Läski. Olen tämmöinen oikea Läski. Maailmas vaikk'ei paitaakaan.

ISÄNTÄ. Vai läski! (Leipurin vaimolle): Olette varmaankin tämän leipurimestarin muija?

LEIPURIN VAIMO. Siksihän minua on tähän asti haukuttu.

ISÄNTÄ (istuutuu leipurin eteen).

KISÄLLI. Kuuletteko! Kuulkaa tuota muiskun luisketta, ei meikäläiset rohkeneisi noin muiden nähden, onko tuo nyt kaunista?

ISÄNTÄ ja LEIPURI (lyövät kahta kämmentänsä ja nauravat ääneensä).

LEIPURIN VAIMO. Mitäs ruoja siinä räkätät.

ISÄNTÄ. Onko tuo nyt laita väkeä, voi sitä suu parkaa.

LEIPURI. Kyllä meikäläiset saavat akan ilman tuollaista suunpaukettakin, mutta se nyt on tuo sitä niin sanottua herrain hulluutta.

ISÄNTÄ. Onko tuo nyt siivoa? (menee morsiusparin luo). Teille nauretaan! Lakatkaa hiidessä! tuo loppumaton muiskutus on ilkeää nähdä ja kuulla. Ei sitä Suomessa noin julkaiaisi. (Menee paikoilleen.)

LEIPURI (isännälle). Mistä olette, tuntuu ikäänkuin olisitte vanha tuttu.

ISÄNTÄ. Maanviljelijä Isaksson Suomesta. Kyllä tämä tatsuuna ajaa kovasti. En ole vielä ennen tällaisella ajopelillä kulkenut. Sillä pohjois Suomessa ei ole vielä rautateitä. Torniossa rupesin laivaan, jossa tänne saavuin. Kylläpä tämä vaan on mukavan tyylinen kulkurustinki, niin täällä istuu kuin kammarissa.

LEIPURI. Vai ensi kertaa isäntä vasta. (Aukasee nyyttinsä, ottaa junttapullan, silavaa y.m.) Minullakin on tässä läskiä. (Ottaa taskustaan taskumatin ja tarjoaa pullon suusta isännälle, vaan ryyppää itse ensin. Isäntä ryyppää, kipristää suutaan ja vuoroon maistavat).

ISÄNTÄ. Paljon kiitoksia! Takka vaan!

LEIPURI. Isäntä, olkaapa hyvä ja ottakaa ruokaa niinkuin omastanne.

ISÄNTÄ. Kiitos paljo. (Syöpi ahnaasti). Erinomaista silavaa.

LEIPURI. Eikös hyvinkin vedä vertoja Westfalin sian lihalle Saksassa. Ne kautta maan kuuluivat Westfalin pyöstit, kyllä kai isäntä on niistä kuullut puhuttavan. Joista saksalaiset valmistavat mainioita makkaroitakin.

ISÄNTÄ. Ei hyvä Taikinainen, en tiedä Saksan maan asioista, vaikka olen sen naapurimaasta. Olen ollut vaan omassa pitäjässä.

KISÄLLI (pärisyttää virsseliä ja hyräilee:)

Jos minun kultani kuolisi,
Heikulla keikuttaisin.
Harakalla haudan kaivattaisin,
Korpilla laulattaisin.

(Katselee ahnaasti syöjiä).

LEIPURI. Kisälli ota naukku! (ryyppää itse ensin ja antaa sitte sällille).

KISÄLLI. Takka vaan (ryyppää.) Ah peijakas kun on hyvää, voi mainiota junttaa ja silavaa.

LEIPURI. Ottakaa, ottakaa, ei tässä nyt tarvitse niukuin, naukuin, kyllä täällä riittää. (Syövät ahnaasti).

KISÄLLI. Ja me ei olla mitään nauku Maijan poikia.

ISÄNTÄ. Taikinainen laittaa junttapullan totisesti parempaa kuin Suomessa. Mutta eikös emäntä syö?

LEIPURIN VAIMO. Eipä tässä tunnu ruoka maittavan...

ISÄNTÄ. Vai ei.

LEIPURI. Kyllä muutkin leivokset teen siinä missä toinenkin, vaikka itse kehun.

LEIPURIN VAIMO. Minä kerran ihan varmaan heitän uuniin tuon taskumatin. On se surkeaa kun on pitänyt joutua juomarin muijaksi...

LEIPURI. Missä pussissa ne eväät ovat kannettu. Onko sinulla kotiripityksiä mukana?

LEIPURIN VAIMO. On niitä ja kyllä ansaitsetkin, juopporatti.

LEIPURI. Sinä häijy akka, mikä sinulla on hätänä, syö junttapullaa, eläkä aina murise. Jos niikseen tulee, kyllä toisia saan, kun aina vaan pauhaat juomisesta. Erotaan, kyllä tuollaisia loppanoita saan

elättääkseni. Olethan itsekin juoppo, mokoma kahvilalli.

LEIPURIN VAIMO. Luuletko etten minä eroa saa ja jos nyt tässä vain olisi joku tuomari saapuvilla, niin paikalla tulisi ero. Minäkin näytän, saanko toisia vai en, vaikka olenkin ollut juopon ämmänä.

LEIPURI (suuttuneena). Sattuuko kukaan läsnäolevista olemaan tuomari?

HELVY. Olen Philadelphian pormestari.

LEIPURI. Kunnioitettava tuomari, vaimoni ja minä tahtoisimme purkaa naimakontrahdin. Kävisikö laatuun täällä?

HELVY. Miks'ei, jos vaan tahdotte.

LEIPURI. Tule, nyt pääset minusta, pahasta juoposta.

LEIPURIN VAIMO. Se on hyvä, sitä olen usein toivonutkin...

HELVY. Onko teillä todellakin aikomus erota?

LEIPURI. En minuuttiakaan enään voi tämän aviopuolisona olla.

HELVY. Nimenne?

LEIPURI. Leipurimestari Yrjö Taikinainen, Limpun kaupungista.

HELVY (kirjoittaa kirjaansa, vaimolle:) Hennotteko erota miehestänne?

LEIPURIN VAIMO. Hennotteko! Vielä hän kysyy. Tuollaisesta.

HELVY. Virginia Staar. (Kirjoittaa kirjaansa). Kuusi dollaria, viisi senttiä.

LEIPURI (maksaa). Hyvästi! Nyt pääset kotiripityksen virasta. *All right!* (Menee toiseen vaunuun.)

HELVY (peittää kasvonsa ja koettaa nukkua).

LEIPURIN VAIMO. Hyvästi, juoppo rutkale!

ISÄNTÄ. Oliko hän oikea rapajuoppo...

LEIPURIN VAIMO. Kyllä hänen huulillaan loppumatta taskumatti heilui.

ISÄNTÄ. Ikävätä se vaan on ollut. Kyllä nyt on toinen otettava.

LEIPURIN VAIMO. Otettava olisi, kun nyt ei juoppo sattuisi. Outoa olisi ruveta elatusta puuhaamaan, kun ei ole mitään elinkeinoa, taikka en kykene mitään elinkeinoa hoitamaan. Vaikeaksi mahtaa käydä elämä, jos ei miestä satu. (Itkee.)

ISÄNTÄ. No ei huoli valittaa, eikä vaipua toivottomuuteen. Kyllä elättäjän voi saada. Ei minullakaan ole emäntää.

LEIPURIN VAIMO (iloisesti.) Eikö teillä vielä ole?

ISÄNTÄ. Kyll' maar minustakin voisi miehen saada, jos vaan uskaltaisi.

LEIPURIN VAIMO. Kuka?

ISÄNTÄ. Eihän sitä uskalla näin vieraan maan ihminen...

LEIPURIN VAIMO. Täällä onkin melkein mahdotonta naimattoman miehen tulla toimeen ja ihmeinä sellaisia pidetään. Heidän täytyy ravintolassa syömässäkin käydä, sillä koti ei tarjoa mitään.

ISÄNTÄ. Hyi, varjelkoon taivas toki ravintolan ruoasta täälläkin.

LEIPURIN VAIMO. Jospa edes söisivät ravintolassa, mutta siellä ryypiskelevät yökaudet ja ehkäpä päivälläkin. Joka mies on täällä pitemmän eli lyhemmän ajan naimisissa. Surullista onkin olla yksin, sekä naisten että miestenkin.

ISÄNTÄ (rohkaisten). Jos naimiskauppaa tuumitte, kyllä minustakin voisitte miehen saada. Kyllä minä rehti mies olen, jos vaan muuten tykkäätte.

LEIPURIN VAIMO. Tykkäätte! Miksi ei. Aivan mielelläni otan teidät.

ISÄNTÄ (ottaa pienestä sormestaan sormuksen ja antaa sen vaimolle). Tässä olisi tämä sormuspahanen. Se on hopeasta. Tornioista ostin jo siltä varalta, että jos sattuisi tarvitsemaan ja hyvään tarpeeseenpa se sattuihin. (Leipurin vaimo pistää sormuksen sormeensa ja on nyreissään kun se on hopeasta). Kyllä minä pyytäisin kumminkin, että ei vain tässä tatsuunassa niitä häitä vietettäisi ja että kuoloon saakka eletään yhdessä.

LEIPURIN VAIMO. Mitäs me nyt tässä tatsuunassa?

ISÄNTÄ. Kyllä minä tahtoisin huoneessa eli kirkossa, samalla tavalla kuin Suomessakin vihitään.

LEIPURIN VAIMO. Tehdään vaan niin kuin Suomessa... Ethän sinä vaan juoppo ole.

ISÄNTÄ. En mikään paha juoppo, kyllä minä vähän otan, kun sattuu.

LEIPURIN VAIMO. Jos liityt raittiusseuraan, sitten vasta uskallan kuoloon saakka sinuun liittyä.

ISÄNTÄ. Ka, miks'ei, kyllä kai minä siihen voin ruveta, jos tarvitaan...

KISÄLLI. Isäntä, älä nuolase ennenkuin tipahtaa. Kyllä minä myös otan teidät jos ei isäntä tarvitse ämmää.

ISÄNTÄ (vihaisena tuuppaa kisälliä kylkeen). Tuollainen ottaja, kisällin renttu.

LEIPURIN VAIMO. On hyvä, kun saan raittiin miehen. Leipuri oli kuin juomaratti.

LEIPURI (tulee junaan, entiselle vaimolleen.) Jos tahtoisin, voisin melkein jo näyttää sinulle morsiameni, saan sen täten ilmoittaa.

(Kisällin pää retkahtaa ja harmonikka putoaa lattialle, kaikki nauravat. Kisälli kuorsnaa).

LEIPURIN VAIMO (ylpeästi). Vai niin! Tuleva mieheni istuu vierelläni.

LEIPURI. Mokokakin sulhanen! Siirtolainen, maankuljeksija.

LEIPURIN VAIMO. Mokokakin, parempiko sinä olet mielestäsi... Saitkos pitkän nenän...

LEIPURI (menee pois). Pahuuksen akka.

ISÄNTÄ. Nyt kävi nolosti! Kävi kerrassaan. (Taputtaa morsianta selkään). Täällä näkyy hyvin helposti pääsevän naimiseen ja taas vapauteen. Suomessa avioliiton siteet ovat purkamattoman tiukat. Ei niitä noin tuostaan rikki revitä. Ainoastaan sivistynyt ja hieno väki siellä vain osaa konstin helposti purkaa avioliiton. Yksinkertainen, sivistymätön kansa pitää liiton pyhänä, purkamattomana, kuten sanassakin neuvoa ja luulee ainoastaan kuudennen käskyn rikoksen tuottavan eron mahdollisuuden...

LEIPURIN VAIMO. Mutta parempi hyvä ero kuin paha yhteys.

ISÄNTÄ. Niinpä kyllä. Mutta huono sopusetkin pyhyttä noudattaen elävät yhdessä ijan loppuun, ja usein tapellen, riidellen ja kiroten kuluttavat armon ajan, uskoen olevansa pyhässä avioliitossa... vaikka korvapuustien pauke ja mustelmien hohto todistavat kaikkea muuta, vaan ei pyhyttä.

LEIPURIN VAIMO. Keskenäänpä koirat haavansa nuolevat, ei se sen vaarallisempaa liene...

ISÄNTÄ. On se. Herran laki ja pyhät lupaukset rikotaan alinomaan. Mutta pauhatkoon ennen sota, kun ero sen lopettaa saisi.

LEIPURIN VAIMO. Ameriikassa ei ole onnettomia avioliittoja, sillä jotka eivät sovi keskenään elämään, eriävät ajoissa ja suloisessa sovinnossa... ja se onkin paras.

ISÄNTÄ. Suomessa usein murhiakin tapahtuu onnettomissa avioliitoissa. Toinen puoliso tappaa toisensa, mikä sukupuoli milloinkin tahtoo kiusauksesta vapautua.

LEIPURIN VAIMO. Siis parempi hyvä ero kuin paha yhteys.

ISÄNTÄ. Totta kai se olisi parempi vapaasta tahdosta rakastaa toistaan ja asua yhdessä kuin lain pakosta. Kuka sanoo teidän täytyy ulkonaisten hyväin tapojen noudattamiseksi elää yksissä, vaikka tunteet ja sydän eri haaroille ja aloille kääntyvät.

LEIPURIN VAIMO. Lakinne pakottaa onnettomuuteen, myöntää oikeuden tappeluun, riitaan jopa murhaakin. — Meidän laki estää tuollaista. Rankaiseeko lakinne puolisonsa murhaajan, kuten muunkin murhamiehen?

ISÄNTÄ. Jo toki ja oikein kovasti, henki hengestä sitä tuomitaan, vaan keisarin armo lievittää tuomion.

LEIPURIN VAIMO. Sama laki, joka ei suojele kiusauksilta, pakottaa olemaan murhaa tuottavassa tukalassa tilassa ja tuomitsee sitten, jos onnettomuus sattuisi. Lain pitäisi julistaa: vältettäköön murhia, eläköön vapaus. Toista on meillä. Täällä erotaan ja yhdytään miten mieli on.

KONDUKTÖÖRI (tulee). Kyöpeli 10 minuuttia. — Onko täällä Kyöpeliin meneviä, antakaa lippunne.

HELNY (antaa ja lähtee.)

PASTORI. Laukkunne, arvoisa neiti! Vai ettekö vielä menekkään Kyöpeliin?

HELNY (ottaa laukun). Kyllä minä Kyöpeliin olen matkalla, ja ehkäpä jäänkin sinne... Hyvästi! (Poistuu).

ISÄNTÄ. Näkyy mielesi tekevän seuraamaan Ameriikan tapoja, niin annetaan vihkiä vaikka jo tässä junassa. — Mutta mitäs tuhat tulimmaista! Eihän meitä ole kuulutettu kolmea kertaa. — Kolmea kertaa sanon minä, niinkuin Suomessa on tapana.

LEIPURIN VAIMO. Kolmea kertaa!... Mitä se sellainen asia kuulutusta kaipaa?... Miksi sitä mennään maailmalle tiedoksi levittelemään... Kunhan sen tietää oma sydän ja rakkaus, niin siinä kaikki täydellisyys... silloin eivät kielikellotkaan tiedä kalvaavaa tointaan harjoittaa...

ISÄNTÄ. Ja sepä se on paras! Kahden kauppa, kolmannelle korvapuusti... Nyt heti vihille, ettei kukaan rällä ennätä väliämme pahentaa... Parempi totta vie, tämä Ameriikan laki onkin kuin Suomen. Jos tuota pastoria pyytäisin vihkimään, niin pääsisi koko huolesta; sillä kun se pitkistyy, niin se mutkistuu.

LEIPURIN VAIMO. Pyydä vaan, kyllä minä olen valmis...

ISÄNTÄ. Valmis! Sen minä kyllä tiedän... Kunnioitettava herra pastori, tuota naispappi, piti sanoakseni... tokkohan tuo kävisi laatuun vihkiä meidät tuon eukon kanssa tässä junassa... jos rupeaisitte niin hyväksi?

PASTORI. Miksi ei, aivan hyvin se sopii... (ottaa povitaskustaan muistikirjansa ja lyijykynän.) Sulhasen nimi ja sääty?

ISÄNTÄ. Jeremias Isaksson Suomen Tornioista.

PASTORI (kirjoittaa kirjaansa). Morsiamen nimi ja sääty?

LEIPURIN VAIMO. Virginia Staar, leipurimestari Yrjö Taikinaisen vaimo, erotettu... Sano sinä Jeremias!

ISÄNTÄ. Se tämä tarkoittaa olevansa lain mukaan erotettu Taikinaisesta, ne täällä junassa... kyllähän pastorikin näki.

PASTORI (kirjoittaa muistiin, korjaa isoja liepeitään, ottaa laukusta käsikirjan, etsii vihkiluvut). Eihän tässä liene muuta kuin alkaa toimitus...

ISÄNTÄ. Eipä suinkaan...

PASTORI. Morsiuspari tulee tänne käytävälle! (Morsiuspari menee ja asettuu vihittäväksi).

KONDUKTÖÖRI. Onnelan asema 20 minuuttia — junan vaihdos — kaikki pois junasta!

ISÄNTÄ. Nyt vihintä keskeytyy. Konitööri, tässä olisi lippu. — (Kättelee jokaista), No hyvästi nyt vaan!

LEIPURIN VAIMO. Älä työnnä kättäsi kaikille, ei sitä junassa pruukata...

PASTORI. Tulkaa tänne junasillalle, niin toimitamme siellä vihkimisen.

ISÄNTÄ ja LEIPURIN VAIMO. Kyllä, kyllä. (Kaikki poistuvat vaunusta).

Esirippu laskee.

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by

U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR

NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it

takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.